

OPONENTSKÝ POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

Název práce: Vývojový obraz znalosti písmen v předškolním věku

Autor: Dominika Dostálová

Posuzovaná bakalářská práce se věnuje vynořující se znalosti písmen v předškolním věku. Jako cíl práce autorka uvádí systematickou, explorativní a sekundární analýzu dat popisujících znalost písmen v předškolním věku.

Nejprve bych se ráda vyjádřila k formálním náležitostem práce. Z jazykového hlediska se jedná o práci velice čtivou a srozumitelnou. Ovšem z pozice čtenáře si nelze ne všimnout četných formátových nedostatků. Patrné jsou mj. obtíže s odskočením textu za nadpisy v rámci celé práce. Dále je velice rušivé nesourodé zarovnání textu, a to zejména v druhé části textu. Pozornost rovněž nebyla věnována umístění podstatných nadpisů na vrchní okraj stránky. Již jen drobnou nesrovnalostí je pak hlášená chyba v Obsahu práce. Přítomny jsou rovněž chyby přímo v textu (např. v psaní velkých písmen, tečky na konci věty před citací/po citaci...), vhodné by bylo zaměřit větší důraz na konečnou korekturu textu. Obdivuhodné je množství zastoupených relevantních citací, včetně cizojazyčných zdrojů. Informace z jednotlivých zdrojů jsou velmi dobře provázány v textu práce. Citační norma je dodržena, občasné však s mírnými formálními nedostatky. Za vyzdvihnutí stojí ilustrace, které čtenáři napomáhají s pochopením textu. I přes uvedené deficity z formálního hlediska práce odpovídá požadovanému stupni akademické práce.

Práce je strukturována obvyklým způsobem na část teoretickou a empirickou. V teoretické části jsou čtenáři seznámeni s řadou témat, která jsou rozdělena do čtyř základních bloků: Gramotnost a pregramotnost, Vztah znalosti písmen a fonemického povědomí, Vybrané teorie vývoje znalosti písmen a Proměnné ovlivňující znalost písmen. Vhodné by bylo doplnit odůvodnění vybraných podkapitol v rámci jednotlivých bloků, pro ilustraci budou uvedeny dva příklady. Např. čtenář nechápe, z jakého důvodu je v bloku Gramotnost a pregramotnost (konkrétně v podkapitole Pregramotnosti dovednosti) rozpracováno fonemické povědomí, schopnost rychlého jmenování a znalost písmen, ale naopak jiné komponenty z úvodu této podkapitoly rozpracovány nejsou. A dále např. v bloku Vztah znalosti písmen a fonemického povědomí chybí úvod, o čem bude text pojednávat, až v průběhu čtení si lze povšimnout, že se nejspíše jedná o jakési hypotézy. Velice oceňuji příklady autorky v kapitole Proměnné ovlivňující znalost písmen, které čtenáři pomáhají s pochopením textu. Propojení teoretické a empirické části je explicitně uváděno pouze v malé míře.

V rámci empirické části jsou přítomny všechny podstatné náležitosti (výzkumné cíle a hypotézy, metodologie – výzkumný design, výzkumný vzorek, výzkumný nástroj, statistická analýza a výsledky). Podstatné náležitosti empirické části jsou popsány srozumitelným a čtivým způsobem. Výsledky výzkumu jsou členěny na výsledky explorativní analýzy a výsledky inferenční statistiky, přičemž výsledky explorativní analýzy jsou dále rozděleny na znalost písmen a psaní písmen. Ve výsledcích výzkumu je přítomno velké množství grafů. Většina grafů je důsledně popsána. Podle popisu se zdá, že složené sloupcové grafy č. 2 a 3 jsou prohozené. Za vyzdvihnutí stojí statistická práce s daty, na které si dala autorka záležet. Ovšem práce s daty má v rámci celého textu spíše deskriptivní charakter, interpretace autorky se objevují zřídka.

Kapitola Diskuze působí zmatečným dojmem, z toho důvodu nelze potvrdit (ani vyvrátit), zda si autorka odpověděla na stanovené výzkumné cíle a hypotézy. Velice stručně jsou pojaty limity výzkumu a kapitola Závěr je shrnuta do krátkého odstavce. Náměty pro další zpracování tématu nejsou přítomny.

Celá práce působí dojmem, že si autorka dala velice záležet na teoretické části i na statistické práci s daty. A je velikou škodou, že nejvíce prospěšné části pro praktický přenos práce již byly pojaty velice stručně – interpretace dat, kapitola Diskuze, Závěr, limity práce, náměty pro další zpracování tématu... Nicméně i přesto bakalářskou práci doporučuji k obhajobě. Náměty k diskuzi:

- Autorka v kapitole Diskuze uvádí k limitům práce stručně tuto jednu větu: „Skutečnost, že probíhalo pouze jedno měření u každého dítěte lze považovat za limit výzkumu a ideálně by měl výzkum probíhat v longitudinálním designu.“ Nicméně v textu práce jsou znatelné náznaky dalších limitů práce, mohla by je autorka explicitně uvést?
- Jaké jsou dle autorky možné náměty pro další zpracování tématu?

Dne 21. 8. 2024

Mgr. Aneta Baborová

Bae'